

Ecologische quickscan

Nieuwedijk 1-2 Ossendrecht

*In het kader van de Wet natuurbescherming
& het Natuurnetwerk Nederland*

Colofon

In opdracht van	Familie Willemsens
Contactpersoon	Jim de Craen
Datum	23 november 2022
Kenmerk	RA22081-02
Aantal pagina's	38
Status rapport	Definitief
Contactpersoon	Benjamin Backx
Telefoonnummer	06 1511 4537
E-mail	info@ecoassist.nl
Wijze van citeren	Backx, B.J.A., 2022. Ecologische quickscan Nieuwedijk 1-2 Ossendrecht. In het kader van de Wet natuurbescherming & het Natuurnetwerk Nederland. Rapport RA22081-02. Eco Assist, Helmond.

Eco Assist B.V.
Wildenborchlaan
5709 RR Helmond
06 15 114 537
info@ecoassist.nl
www.ecoassist.nl

Eco Assist is lid van het Netwerk Groene Bureaus:
*brancheorganisatie voor kwaliteitsverbetering en
belangenbehartiging*

Eco Assist B.V. is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Eco Assist; opdrachtgever vrijwaart Eco Assist voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© copyright Eco Assist B.V. / Familie Willemsens

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van Familie Willemsens. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Eco Assist, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

COLOFON	2
INHOUDSOPGAVE	3
1. INLEIDING	6
1.1 AANLEIDING	6
1.2 DOEL.....	6
2. PLANGEBIED & INGREEP	8
2.1 LOCATIE	8
2.2 BESCHRIJVING	8
2.3 VOORGENOMEN INGREEP	10
2.4 PLANNING	10
3. WERKWIJZE	11
4. ONDERZOEKSRESULTATEN BESCHERMDE GEBIEDEN	12
4.1 NATURA 2000.....	12
4.2 NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN)	13
4.3 BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN	14
5. ONDERZOEKSRESULTATEN SOORTBESCHERMING	15
5.1 PLANTEN.....	15
5.2 VOGELS.....	15
5.3 ZOOGDIEREN.....	17
5.3.1 VLEERMUIZEN	17

5.3.2 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	19
5.4 REPTIELEN	21
5.5 AMFIBIEËN	21
5.6 VISSSEN	21
5.7 VLINDERS EN LIBELLEN	22
5.8 OVERIGE ONGEWERVELDEN	22
6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	23
6.1 GEBIEDSBESCHERMING	23
6.1.1 6.1.1 NATURA 2000	23
6.1.2 NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN)	23
6.1.3 BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN	23
6.2 SOORTBESCHERMING	23
6.2.1 VOGELS	23
6.2.2 MARTERACHTIGEN	24
6.2.3 OVERIGE SOORTEN	25
6.3 SAMENVATTING	25
7. BRONNEN	26
7.1 RAPPORTAGES & BOEKEN	26
7.2 WEBSITES	26
BIJLAGE 1: FOTO'S PLANGEBIED	27
BIJLAGE 2: WET- EN REGELGEVING	33
WET NATUURBESCHERMING	33
BESCHERMING VAN NATURA 2000-GEBIEDEN	33

BESCHERMING VAN SOORTEN	34
ONTHEFFINGEN EN VRIJSTELLING	34
BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN	36
BIJLAGE 3 ZORGVULDIG HANDELEN	37

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De eigenaren van de woningen gelegen op de locatie Nieuw Dijk 1-2 te Ossendrecht zijn voornemens om hun woningen te verkopen. Conform het vigerend bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming 'Agrarisch' met de nadere aanduiding 'bouwvlak' en 'maximaal aantal wooneenheden: 2'. Binnen het bouwvlak zijn aldus twee bedrijfswoningen aanwezig. De eigenaren hebben voorheen op de betreffende locatie een agrarisch bedrijf gehad. Vanwege leeftijd en een gebrek aan opvolgers is het agrarisch bedrijf reeds langere tijd beëindigd. De eigenaren willen graag de woningen met een woonbestemming verkopen. Het voornemen is om de gronden ter plaatse van de twee bedrijfswoningen en de landbouwschuur te wijzigen naar de bestemming 'Wonen' met twee bouwvlakken. Het resterende deel van het plangebied behoudt de bestemming 'Agrarisch', maar hier komt het bouwvlak te vervallen.

Deze nieuwe bestemming van het plangebied gaat gepaard met ruimtelijke ontwikkelingen. Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat deze ingreep plaatsvindt, onderzoek te doen naar de effecten van de ingreep op beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN)) en flora en fauna welke beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming.

Deze rapportage geeft de resultaten van de uitgevoerde ecologische potentie-inschatting weer, een zogenaamde quickscan. Hierbij wordt aangegeven welke beschermde planten en dieren mogelijk voorkomen in het plangebied en wat de te verwachten effecten van de ingreep hierop zijn. Daarnaast is een eerste inschatting uitgevoerd van het effect van de ingreep op beschermde gebieden.

1.2 Doel

De quickscan beantwoordt de volgende vragen:

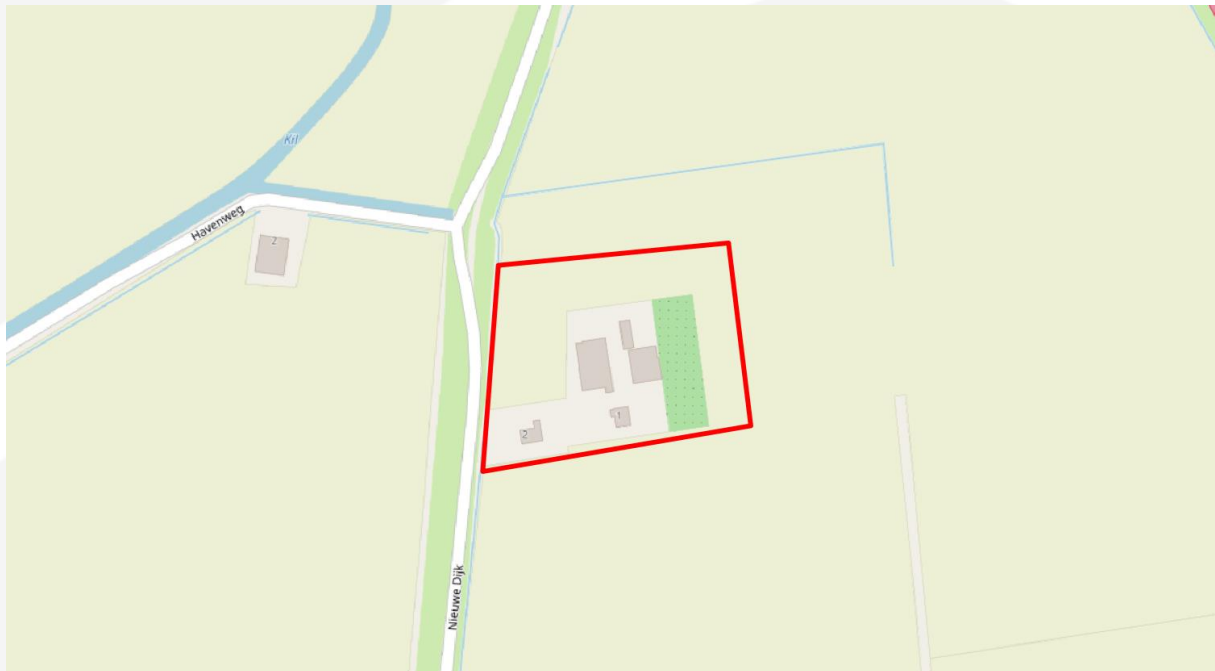
- Wat is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN)?
- Welke beschermde planten en dieren komen potentieel voor in het plangebied?
- Heeft de ingreep mogelijk een effect op beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN)?
- Heeft de ingreep mogelijk een effect op beschermde planten en dieren?
- Heeft de ingreep effect op onder de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden?
- Leidt de ingreep tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming?

- Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming en gebiedsbescherming te voorkomen?

2. Plangebied & ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Nieuwe Dijk 1 en 2 te Ossendrecht, gemeente Woensdrecht (Noord-Brabant). In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap, 2022.

2.2 Beschrijving

Het plangebied bestaat uit twee woningen, vier landbouwschuren en het omliggende erf. Grote delen van het erf zijn voorzien van bestrating en een siertuin. Bij deelgebied oost wordt een van de schuren gebruikt als opslag schuur. Aan de oostzijde van het erf is een moestuin en een fruitboomgaard met pruimenbomen aanwezig op het erf. Het omliggende land bebouwd met tarwe wordt intensief beheerd. Op de erfgrenzen wordt het perceel grotendeels omringd door bomen en een houtwal. Het terrein in deelgebied west is voornamelijk ingericht als siertuin. Alle stallen worden gebruikt als opslag, voornamelijk voor campers en caravans en deels door een bedrijf dat hekwerken zet. Op het erf zijn verder meerdere rommelhoekjes aanwezig. Binnen het plangebied zijn de volgende landschapselementen en eigenschappen aanwezig welke van belang zijn voor de potentie van het gebied voor beschermde soorten (zie Bijlage 1):

Nieuwe dijk 1:

- Woning opgetrokken uit steen, met spouwmuren een pannendak.
- Schuur opgetrokken uit steen met een dak van golfplaten en houten betimmering.
- Twee schuren opgetrokken uit stalen golfplaten en voorzien van een dak ook van golfplaten.
- Tuin met gazon en aangeplante siervegetatie met soorten als druiven, klimrozen, hедера, muurpeper, buxus, conifeer, en berberis en haagjes van laurierkers. Verder zijn er solitaire bomen aanwezig voornamelijk bestaande uit treurwilg, apenboom, ruwe berk, appelboom, pruimenboom, plataan, esdoorn, linde en spar. In de oude pruimenbomen zijn holtes en grote stukken losse bast aanwezig.
- Moestuin bevindt zich aan de oostzijde van het perceel waar aansluitend naar het zuiden oude pruimenbomen staan met holtes en grote stukken loszittend schors. Verder liggen er in dit deel van het perceel stapels boomstammen en takkenhopen.
- Rommelhoekjes met allerlei materialen, zoals dakpannen, bestrating en hout.

Nieuwe dijk 2:

- Boerderijwoning met garage, opgetrokken uit steen, met spouwmuur en een pannendak.
- Garage opgetrokken uit steen met een overstekend dak van dakpannen en houten betimmering.
- Tuin met gazon en aangeplante siervegetatie, beukenhagen, coniferen en solitaire bomen, voornamelijk bestaande uit es, paardenkastanje en ruwe berk, allen zonder holtes of grote stukken losse bast.
- De weilanden rondom het plangebied bestaande uit tarwevelden, waar aan de randen van de tarwevelden algemene soorten groeien als smalle weegbree, veldzuring, kruipende boterbloem en zachte ooievaarsbek.
- Op de erfgrens staat een bomenrij van berkenbomen welke vanuit het noorden naar het zuiden overgaat in een haag van coniferen en vervolgens in een houtwal met treurwilg, berken en laurierkers.
- Rommelhoekjes bestaande uit allerlei materialen, zoals dakpannen, bestrating en hout.
- Verhardingen in de vorm van betonklinkers.

2.3 Voorgenomen ingreep

Het voornemen is om de grond ter plaatse van de twee bedrijfswoningen en de landbouwschuur te wijzigen naar de bestemming 'Wonen' met twee bouwvlakken (de beoogde bouwvlakken zijn in figuur 2 met blauw en groen aangeduid). Het resterende deel van het plangebied behoudt de bestemming 'Agrarisch', maar hier komt het bouwvlak te vervallen. De woningen en de grote landbouwschuur blijven behouden in de nieuwe situatie. De resterende, overtollige bebouwing zal worden gesloopt. Op de rest van het erf wijzigt er niets, het groen blijft behouden en materialen en rommelhoekjes worden niet verwijderd als onderdeel van deze ingreep.

Figuur 2. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap, 2022.

2.4 Planning

De wens bestaat om de bestemmingsplanwijziging zo snel mogelijk uit te voeren. De exacte planning van de werkzaamheden om het gebied opnieuw in te delen is nog niet bekend.

3. Werkwijze

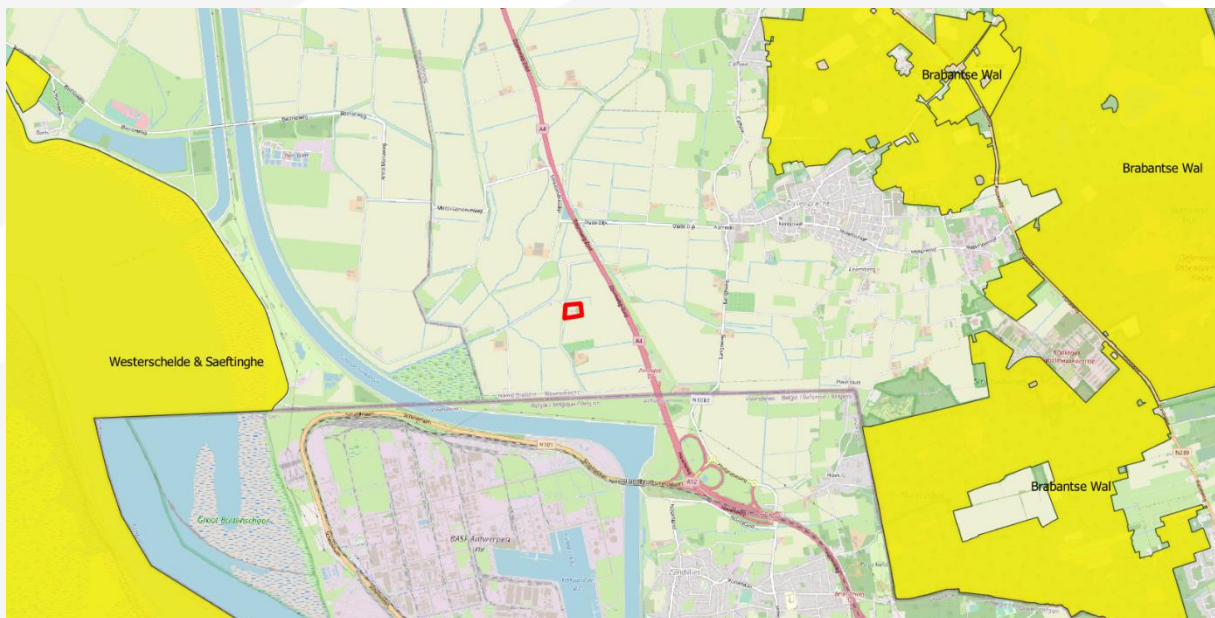
Om te komen tot een volledige potentie-inschatting zijn de volgende stappen doorlopen:

- Het plangebied werd op 20 juni 2022 bezocht door ecooloog René Langestraat. Daarbij is in het plangebied en de directe omgeving daarvan gezocht naar beschermde soorten en sporen die wijzen op hun aanwezigheid. Hierbij is tevens de potentie van het plangebied voor beschermde soorten bepaald, een zogenaamde habitat geschiktheidsbeoordeling. Tijdens het veldonderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker en fototoestel.
- De ligging van het plangebied ten opzichte van nabijgelegen delen van het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebieden werd bepaald.
- Met behulp van verspreidingsatlassen, websites met verspreidingsdata en de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) werd bepaald of in het plangebied recentelijk beschermde soorten zijn waargenomen.
- Op basis van de resultaten van het bureau- en veldonderzoek werd op grond van een deskundigenoordeel bepaald of beschermde planten- en diersoorten in het plangebied voor kunnen komen.
- In overleg met de opdrachtgever is de ingreep bepaald welke in het plangebied plaats gaat vinden.
- Op basis van de beschreven ingreep en de resultaten van het bureau- en veldonderzoek werd:
 - o Vastgesteld of negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebieden op voorhand uit te sluiten zijn of dat daarvoor nog een aanvullende onderzoeken noodzakelijk zijn;
 - o Bepaald welke negatieve effecten te verwachten zijn op de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten;
 - o Bepaald of beschermde houtopstanden aanwezig zijn.

4. Onderzoekresultaten beschermde gebieden

4.1 Natura 2000

Het Natura 2000-gebied dat het dichtste bij het plangebied ligt is de 'Brabantse Wal'. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 2,5 km ten oosten van het plangebied (zie Figuur 3). Natura 2000-gebied 'Westerschelde & Saeftinghe' ligt op een afstand van ruim 3 km ten westen van het plangebied.

Figuur 3. Ligging van het plangebied in rood aangegeven. De begrenzing van de omliggende Natura 2000-gebieden is met geel weergegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap contributors, 2022.

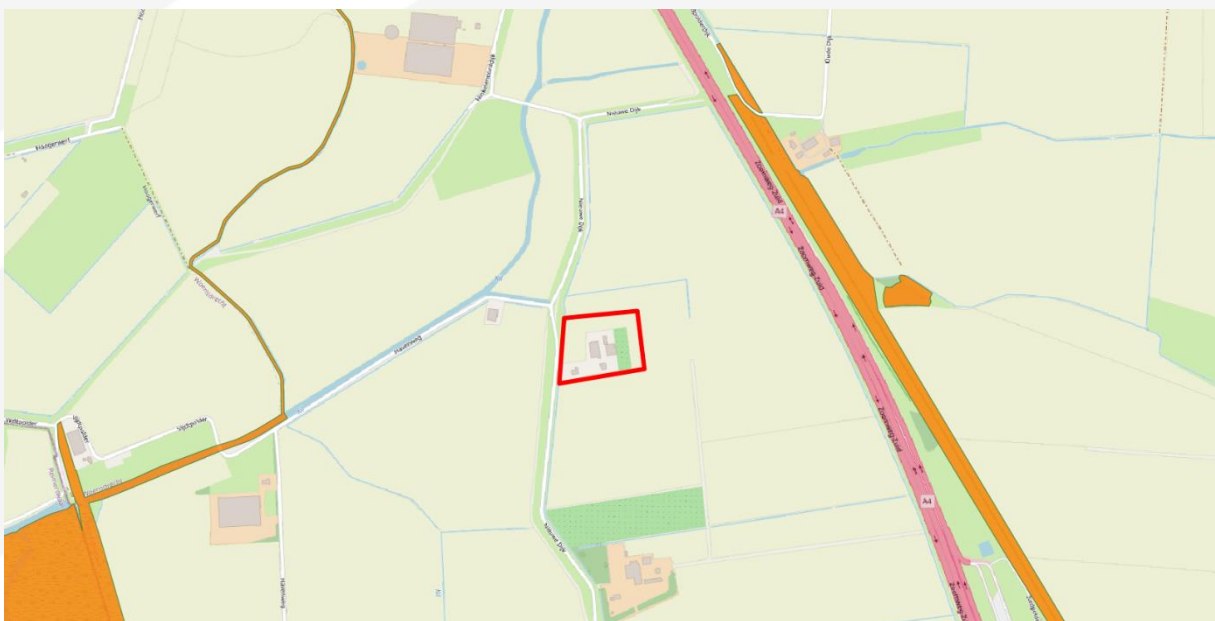
Effectbeoordeling Natura 2000

Door de afstand tussen het plangebied en deze beschermde natuurgebieden zijn negatieve effecten door geluidsverstoring, visuele verstoring of verdroging als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Tijdens de voorgenomen werkzaamheden kan stikstof worden uitgestoten. Gezien de afstand en de aard en duur van de werkzaamheden worden negatieve effecten van stikstofuitstoot en -depositie op daarvoor gevoelige habitattypen en de leefgebieden van soorten met instandhoudingsdoelstellingen als nihil ingeschat. Sinds 1 juli 2021 is daarnaast de wet Stikstofreductie en Natuurverbetering in werking getreden. Onderdeel van deze wet is de vrijstelling voor bouw-, sloop en eenmalige aanlegactiviteiten, in het kort de bouwvrijstelling. Dit betekent in het vergunningstraject dat voor de sloop van de panden het aspect stikstof geen nadere stappen noodzakelijk zijn vanuit de Wet natuurbescherming. Wanneer er nieuwbouw plaatsvindt kan dit wel leiden tot een toename in stikstofuitstoot in

de gebruiksfase en kan het noodzakelijk zijn nadere stappen uit te voeren zoals een AERIUS-berekening om inzichtelijk te maken of deze kunnen leiden tot negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied is gelegen in Provincie Noord-Brabant. Het gedeelte van het Natuurnetwerk Nederland dat gelegen is binnen deze provincie wordt aangeduid als het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Het gedeelte van het NNB dat het dichtste bij het plangebied ligt bevindt zich op een afstand van ongeveer 400 m ten westen van het plangebied. De ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN is weergegeven in Figuur 4.

Figuur 4. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. De begrenzing van het NNN is oranje weergegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap contributors, 2022.

Effectbeoordeling NNN

De ingreep vindt niet plaats in het NNN of in de directe omgeving daarvan. Door de afstand van meer dan 400 m tussen het NNN en het plangebied, de tussenliggende snelweg (A4) en de aard van de voorgenomen ingreep (zonder verreikende effecten) kan uitgesloten worden dat er sprake is van externe werking op het NNN. Negatieve effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN zijn daarmee op voorhand uitgesloten. Nadere toetsing aan de provinciale regels met betrekking tot het NNN is hierdoor niet noodzakelijk.

4.3 Bescherming van houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig welke gekapt dienen te worden ten behoeve van de ingreep. Hierdoor is er ook geen sprake van effecten op bomen welke vallen onder het gedeelte beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming. Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming is hierdoor niet van toepassing.

5. Onderzoeksresultaten soortbescherming

Uit de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) zijn uit het plangebied geen recente waarnemingen (2017 t/m 2022) bekend van beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming waarvoor geen vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de directe omgeving van het plangebied (250 m) zijn waarnemingen bekend van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, torenvalk en rugstreeppad.

5.1 Planten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen in het plangebied. Uit het plangebied zelf en de directe omgeving daarvan zijn geen waarnemingen van beschermde vaatplanten bekend. Op de muren van de gebouwen zijn geen beschermde muurplanten aangetroffen. Alle overige beschermde vaatplanten stellen zeer specifieke eisen aan hun standplaats. Deze zijn binnen het plangebied niet aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vaatplanten is binnen het plangebied dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Effectbeoordeling planten

Doordat de aanwezigheid van beschermde vaatplanten in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.2 Vogels

In de bomen van het plangebied zijn geen horsten van roofvogels of uilen aangetroffen. Ook zijn er geen nesten van ooievaars, roeken of andere kraaiachtigen in de bomen aangetroffen.

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor kerkuilen en steenuilen. Deze kunnen nestelen in de schuren die aanwezig zijn en openingen hebben waardoor de dieren de binnenruimtes kunnen bereiken. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en functioneel leefgebied van zowel de kerkuil als steenuil kan dan ook niet uitgesloten worden op basis van dit onderzoek.

In de woonhuizen zijn onder de pannendaken mogelijk voor vogels toegankelijke ruimtes aanwezig waar huismussen en gierzwaluwen kunnen broeden. Bij de schuren kunnen mogelijk ook huismussen de binnenruimtes bereiken. Beide soorten zijn broedvogels met jaarrond beschermde nesten welke vallen onder categorie 2. Voor huismussen kunnen daarnaast geschikte broedplekken aanwezig zijn in de schuren.

De aanwezigheid van nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4 anders dan uilen, huismus en gierzwaluw zijn wel redelijkerwijs uitgesloten in het plangebied.

Van de vogels met jaarrond beschermde nesten, categorie 5, kunnen in het plangebied en de directe omgeving daarvan nesten worden verwacht van ekster, koolmees, pimpelmees en spreeuw.

Effectbeoordeling vogels

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en functioneel leefgebied van vogelsoorten met vaste rust- en verblijfplaatsen uit categorie 1 t/m 4 is binnen het plangebied niet uitgesloten. Onder de daken van de woningen zijn mogelijk nesten aanwezig van gierzwaluw en huismus. Doordat de woningen niet gesloopt of verbouwd worden blijven deze nesten behouden als zij aanwezig zijn.

De schuren zijn mogelijk geschikt als nestplaats voor huismussen. Daarnaast zijn er mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil en kerkuil aanwezig. Hierdoor leidt het slopen van de schuren, met uitzondering van de grote landbouwschuur welke behouden blijft, mogelijk tot het verdwijnen van de nestplaatsen en het doden en verwonden van broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Daarnaast kan functioneel het leefgebied zodanig worden aangetast dat de nestplaatsen eveneens niet meer kunnen functioneren. Wanneer werkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen dan kunnen deze leiden tot het verstoren van de nesten.

Voor te verwachten soorten uit categorie 5 zijn in de directe nabijheid van het plangebied voldoende alternatieve nestmogelijkheden voor handen. De ingreep leidt dan ook niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot overige broedvogels met jaarrond beschermde nesten.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen ertoe leiden dat algemene broedvogelsoorten hun nesten met eieren of jongen verlaten en brengen de functionaliteit van de nesten in gevaar. Dat leidt tot een overtreding van artikel 3.1 lid 1 en 2 van de Wet Natuurbescherming. Het is voor de voorgenomen ingreep niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedgevallen van vogelsoorten welke van nature broeden in Europa en op natuurlijke wijze in Nederland gekomen zijn.

5.3 Zoogdieren

5.3.1 Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Op grond van de geringe omvang van het plangebied is uitgesloten dat het plangebied een essentieel foerageergebied voor vleermuizen vormt. Vleermuizen maken gebruik van doorlopende lijnvormige elementen zoals bomenlanen voor beschutting en geleiding op hun vaste vliegroutes. Binnen het plangebied zijn geen doorlopende lijnvormige elementen aanwezig die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vaste vliegroute. Essentiële vliegroutes van vleermuizen zijn dan ook uitgesloten in het plangebied.

Door de aanwezigheid van openingen tussen de betimmering en de buitenmuren, ruimte tussen de dakpannen en beschadigingen en scheuren in het voegwerk kunnen vleermuizen de binnenruimtes van de aanwezige gebouwen bereiken en gebruiken als verblijfplaats. Ook zonneluifels en rolluiken worden door vleermuizen gebruikt als verblijfplaats. De schuren welke zijn opgetrokken uit metalen golfplaten zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen omdat er onvoldoende beschutte ruimtes aanwezig zijn met een temperatuur welke stabiel genoeg is. Doordat de gebouwen niet goed geïsoleerd zijn en weinig massa hebben is de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen op basis van dit onderzoek wel redelijkerwijs uitgesloten.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten vleermuizen welke kan op basis van dit onderzoek dan ook niet uitgesloten worden. Binnen het plangebied zijn daarnaast enkele (fruit)bomen aanwezig met potentieel voor vleermuizen geschikte holtes.

In het plangebied kunnen de volgende soorten worden verwacht: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis en meervleermuis.

Tabel 1: Potentieel in het plangebied aanwezige vleermuizen en functies.

	zomerverblijfplaats	kraamverblijfplaats	paarverblijfplaats	winterverblijfplaats	massawinterverblijfplaats	vliegroute	foerageergebied
gewone dwergvleermuis	X	X	X	X			X
ruige dwergvleermuis	X		X	X			X
rosse vleermuis	X	X	X	X			X
laatvlieger	X	X		X			X
gewone grootoorvleermuis	X	X	X				X
grijze grootoorvleermuis							X
watervleermuis	X	X					X
meervleermuis	X	X					X

Effectbeoordeling vleermuizen

Uit de resultaten blijkt binnen het plangebied mogelijk vleermuizen voorkomen. Op basis van de aard en ligging van het plangebied is het uitgesloten dat dit een essentieel foerageergebied betreft. De aanwezigheid van vaste vliegroutes van vleermuizen is eveneens uitgesloten. Het kan op basis van dit onderzoek echter niet uitgesloten worden dat een aantal gebouw bewonende soorten hun verblijfplaats hebben in de daken en muren (luchtsponw) van de woningen. Deze blijven echter behouden waardoor negatieve effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen niet te verwachten zijn. Boom bewonende soorten kunnen gebruik maken van de bomen met holtes in het plangebied. Omdat alle bomen behouden blijven zijn hierop ook geen effecten te verwachten. Doordat bij de sloop alleen maar gebouwen verdwijnen welke niet geschikt zijn voor vleermuizen is nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen niet noodzakelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Tabel 2: Potentieel in het plangebied aanwezige vleermuizen en functies en de mogelijke effecten van de ingreep hierop.

	zomerverblijfplaats	kraamverblijfplaats	paarverblijfplaats	winterverblijfplaats	massawinterverblijfplaats	vliegroute	foerageergebied
gewone dwergvleermuis	GNE	GNE	GNE	GNE			GNE
ruige dwergvleermuis	GNE		GNE	GNE			GNE
rosse vleermuis	GNE	GNE	GNE	GNE			GNE
laatvlieger	GNE	GNE		GNE			GNE
gewone grootoorvleermuis	GNE	GNE	GNE				GNE
grijze grootoorvleermuis							GNE
watervleermuis	GNE	GNE					GNE
meervleermuis	GNE	GNE					GNE
			GNE	Geen negatief effecten te verwachten			
			MNE	Mogelijk negatief effect			

5.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Steen- en boomarter

Binnen het plangebied zijn verschillende gebouwen aanwezig waarin vaste rust- en verblijfplaatsen voor marterachtigen aanwezig kunnen zijn. De schuren hebben openingen waardoor de dieren naar binnen kunnen komen. Daarnaast zijn er rommelhoekjes, houtstapels, takkenrillen en plaatselijk ook dichte vegetatie aanwezig welke kunnen dienen als verblijfplaats voor de steenarter en boomarter. Er zijn geen waarnemingen bekend van de steen- of boomarter uit de omgeving van het plangebied, maar de soorten komen wel voor in deze regio. De aanwezigheid van beschermde functies van het gebied voor deze soorten kan op basis van dit onderzoek dan ook niet uitgesloten worden.

Das

Binnen het plangebied zijn geen sporen van dassen waargenomen. Daarnaast zijn ook geen dassen bekend uit de directe omgeving van het plangebied. Omdat sporen van dassen

relatief makkelijk te vinden zijn en goed te herkennen zijn door een deskundige kan op basis van het onderzoek de aanwezigheid van dassen in het plangebied uitgesloten worden.

Kleine marterachtigen

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn door de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld van de Wet natuurbescherming. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat zich in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebieden van kleine marterachtigen bevinden. De delen met dichte begroeiing (houtwallen), rommelhoekjes, takkenrillen, houtstapels en de schuren zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor kleine marterachtigen. Met name voor de bunzing zijn er kansen in het plangebied. Er zijn geen waarnemingen van deze soorten bekend uit het gebied, maar deze ontbreken vaak omdat de soorten erg lastig waar te nemen zijn. De aanwezigheid van kleine marterachtigen kan op basis van dit onderzoek dan ook niet uitgesloten worden.

Eekhoorn

Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoorns in het plangebied waargenomen. Ook zijn er geen nesten of knaagsporen aangetroffen binnen de grenzen van het plangebied. Omdat ook in de directe omgeving van het plangebied geen boomrijke gebieden aanwezig zijn wordt ook niet verwacht dat eekhoorns het plangebied vanuit de omgeving bezoeken tijdens het foerageren. Het is dan ook redelijkerwijs uitgesloten dat binnen het plangebied essentieel leefgebied van de eekhoorn aanwezig is.

Overige soorten

Het plangebied is ongeschikt voor verblijfplaatsen van overige niet vrijgestelde soorten grondgebonden zoogdieren. Het plangebied is wel geschikt voor verschillende Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in provincie Noord-Brabant een vrijstelling geldt. Dit betreft o.a. de egel en verschillende soorten (spits)muizen.

Effectbeoordeling grondgebonden zoogdieren

Steenmarter, boommarter en kleine marterachtigen

Binnen het plangebied komen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter, boommarter, wezel, hermelijn en bunzing voor. Daarnaast maken delen van het plangebied mogelijk onderdeel uit van het essentieel leefgebied van deze soorten. Door het voornemen een deel van de schuren te slopen gaan vaste rust en verblijfplaatsen verloren als deze aanwezig zijn. Hierdoor wordt de Wet natuurbescherming bij het uitvoeren van de ingreep mogelijk overtreden. Mogelijk aanwezige vaste rust en verblijfplaatsen in de grote schuur en het leefgebied op het erf gaan niet verloren omdat hier geen wijzigingen plaatsvinden als

onderdeel van de ingreep. Daardoor treden er ook geen effecten op als deze beschermde functies aanwezig zijn en wordt de Wet natuurbescherming ook niet overtreden.

Overige zoogdieren

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat verder geen beschermde gebiedsfuncties voor zoogdiersoorten te verwachten zijn waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt. De ingreep leidt voor deze soorten dan ook niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.4 Reptielen

Gedurende het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen binnen het plangebied. Het plangebied ligt ver buiten het bekende verspreidingsgebied van muurhagedis. Op grond van het ontbreken van voor overige reptielen geschikte ecotopen in het plangebied (zoals schrale vegetatie met voldoende rustige, zonnige plekken) kan de aanwezigheid daarvan eveneens uitgesloten worden.

Effectbeoordeling reptielen

Doordat de aanwezigheid van reptielen in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.5 Amfibieën

Binnen het plangebied en de directe omgeving daarvan ligt geen water dat geschikt is voor strikt beschermde amfibieën. De aanwezigheid van beschermde amfibieën is in het plangebied dan ook uitgesloten.

De kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en meerkikker zijn door alle provincies voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Effectbeoordeling amfibieën

Doordat de aanwezigheid van strikt beschermde amfibieën in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.6 Vissen

Doordat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is zijn beschermde vissen niet aanwezig.

Effectbeoordeling vissen

Doordat in het plangebied geen vissen aanwezig kunnen zijn leidt de ingreep ook niet tot een negatief effect op beschermde vissen.

5.7 Vlinders en libellen

In het plangebied komen geen voedselarme wateren of vegetaties met waardplanten voor die geschikt zijn als leefgebied voor beschermde libellen en dagvlinders. De aanwezigheid van beschermde libellen en vlinders kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Effectbeoordeling vlinders en libellen

Doordat de aanwezigheid van beschermde vlinders en libellen in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.8 Overige ongewervelden

Uit het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn geen overige beschermde ongewervelden bekend (NDFF). Op basis van de gebiedskenmerken en de ligging van het plangebied worden overige beschermde ongewervelden ook niet verwacht.

Effectbeoordeling overige ongewervelden

Doordat de aanwezigheid van overige beschermde ongewervelden in het plangebied redelijkerwijs uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

6. Conclusie en aanbevelingen

6.1 Gebiedsbescherming

6.1.1 6.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt ruim buiten de invloedssfeer van Natura 2000-gebieden. Alleen stikstofdepositie kan door het verrijkende effect van invloed zijn. Gezien de afstand kunnen negatieve effecten ten gevolge van stikstofuitstoot en -depositie op daarvoor gevoelige habitattypen en de leefgebieden van soorten niet op voorhand uitgesloten worden. Sinds 1 juli 2021 is de wet Stikstofreductie en Natuurverbetering in werking is getreden en is de bouwvrijstelling van kracht. Hierdoor zijn vervolgstappen zoals een AERIUS-berekening niet noodzakelijk voor de eventuele sloop van gebouwen. Wel dient in het geval van nieuwbouw op de percelen bepaald te worden of er in de gebruiksfase negatieve effecten ten gevolge van stikstofdepositie te verwachten zijn. Dat is binnen de voorgenomen ingreep niet voorzien.

6.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De ingreep vindt niet plaats in het NNN. Daarnaast zijn negatieve effecten op wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN ten gevolge van externe werking uitgesloten. Aantasting van wezenlijke waarden of kenmerken van het NNN is daarmee op voorhand uitgesloten. Nadere toetsing aan de provinciale regels met betrekking tot het NNN is hierdoor niet noodzakelijk.

6.1.3 Bescherming van houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig welke gekapt dienen te worden ten behoeve van de ingreep. Hierdoor is er ook geen sprake van effecten op bomen welke vallen onder het gedeelte beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming. Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming is hierdoor niet van toepassing.

6.2 Soortbescherming

6.2.1 Vogels

In de woningen en grote schuur zijn onder de pannendaken mogelijk voor vogels toegankelijke ruimtes aanwezig waar huismussen en gierzwaluwen kunnen broeden. Doordat er geen wijzigingen aan de woningen of de grote schuur plaatsvinden bij de ingreep blijven

mogelijk aanwezige nesten behouden. Voor huismussen kunnen er mogelijk ook geschikte broedplekken aanwezig zijn in de twee te slopen schuren. Ook zijn in de schuren mogelijk jaarrond beschermde nesten van kerkuil en steenuil aanwezig. Bij het slopen van de gebouwen gaan deze vaste rust- en verblijfplaatsen verloren als zij aanwezig zijn. Verder kunnen bij de werkzaamheden kerkuilen, steenuilen en worden verstoord, gedood en verwond wanneer deze vaste rust- en verblijfplaatsen hebben in deze gebouwen. Het is daarom noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren naar de huismus en uilen in de te slopen schuren om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Het is aan te raden dit nader onderzoek uit te voeren conform de richtlijnen uit de kennisdocumenten van BIJ12 voor deze soorten. Tenzij uit een nader sporenonderzoek aan de binnenzijde van de schuren blijkt dat er geen geschikte broedplekken aanwezig zijn of dat deze uitgesloten kunnen worden omdat er nergens sporen van deze soorten aanwezig zijn welke wel te verwachten zijn bij een vaste rust- en verblijfplaats. Voor huismussen kan van binnenuit vastgesteld worden of in de stalen schuren ruimtes zijn waar nesten gebouwd zijn.

Wanneer niet buiten het broedseizoen gewerkt kan worden, moet het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden door een deskundige op het gebied van beschermde soorten onderzocht worden op de aanwezigheid van broedgevallen. Ook is het in dat geval aan te raden het afval dat vrijkomt in het plangebied (ruim) voor het broedseizoen te verwijderen, om de kans op broedgevallen binnen het plangebied te beperken. Het is voor de voorgenomen ingreep niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedgevallen van vogelsoorten welke van nature broeden in Europa en op natuurlijke wijze in Nederland gekomen zijn.

6.2.2 Marterachtigen

Binnen het plangebied komen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter, boommarter, wezel, hermelijn en bunzing voor. Daarnaast maken delen van het plangebied mogelijk onderdeel uit van het essentieel leefgebied van deze soorten. Omdat het erf naast het slopen van de schuren niet gewijzigd worden, treden er geen negatieve effecten op het leefgebied op. Ook de grote schuur blijft behouden, inclusief eventuele vaste rust- en verblijfplaatsen. Door bij de te slopen schuren alle binnenruimtes en mogelijke verblijfplaatsen volledig te inspecteren op sporen en mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen kan de aanwezigheid daarvan mogelijk uitgesloten worden. Wanneer dit niet het geval is dient nader onderzoek met wildcamera's plaats te vinden om te achterhalen of deze dieren het plangebied gebruiken als functioneel leefgebied.

6.2.3 Overige soorten

Overige beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn in het plangebied niet te verwachten. De ingrepen leiden dan ook niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming voor deze soorten.

6.3 Samenvatting

Op grond van de mogelijke effecten die op kunnen treden ten gevolge van de ingreep blijkt dat deze niet door de Wet natuurbescherming wordt verhinderd. Het is wel noodzakelijk tijdig aanvullend onderzoek uit te voeren naar huismus, steenuil, kerkuil en marterachtigen in de te slopen schuren. Het onderzoek naar huismussen, uilen en marterachtigen kan in eerste instantie bestaan uit een uitgebreid sporenonderzoek. Als er geen sporen worden aangetroffen en de binnenruimtes zijn volledig te onderzoeken dan kunnen beschermde functies op basis daarvan uitgesloten worden. Bij het uitvoeren van de sloop werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoenen en de algemene zorgplicht. Dat kan door een ecologisch werkprotocol op te stellen. Als bijlage 3 van deze rapportage zijn daarnaast een aantal algemene richtlijnen van de Omgevingsdienst opgenomen die kunnen worden toegepast. Afhankelijk van de resultaten van het nader onderzoek kan het opstellen en uitvoeren van een mitigatieplan en een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn.

De ingreep heeft geen significant negatief effect op gebieden welke onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor Natura 2000-gebieden is de kans op negatieve effecten nihil en is er een vrijstelling voor de voorgenomen sloopactiviteiten. Bij de ingreep worden geen bomen gekapt welke vallen onder beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming.

7. Bronnen

7.1 Rapportages & boeken

Bouwens, S., 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dietz, C., & A. Kiefer. 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C., O. von Helvesen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest- Afrika. Tirion Natuur.

Floron, 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Zeist.

7.2 Websites

- www.brabant.nl
- www.natura2000.nl
- www.ndff.nl
- www.netwerkgroenebureaus.nl

Bijlage 1: Foto's plangebied

Bijlage 2: Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de bescherming van de natuur in Nederland geregeld middels de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft drie belangrijke onderdelen, namelijk:

- Bescherming van Natura 2000-gebieden,
- Bescherming van soorten,
- Bescherming van houtopstanden.

De hoofdlijnen van de bepalingen in deze drie onderdelen van de Wet natuurbescherming welke van belang zijn voor de nadere toetsing in dit onderzoek worden in de onderstaande paragrafen nader toegelicht.

Bescherming van Natura 2000-gebieden

Binnen de Wnb is de bescherming van zogenaamde Natura 2000-gebieden geregeld. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. De grondslag hiervoor ligt in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Welke planten- en diersoorten of habitattypen dit zijn is voor ieder gebied afzonderlijk vastgelegd middels beheerplannen met zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen. Ingrepen of evenementen mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Activiteiten mogen alleen doorgang vinden als deze de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen, of wanneer de provincie waarin de ingreep of het evenement plaatsvindt een vergunning verleent. Bij ingrepen in gebieden van nationaal belang is het ministerie van Economische Zaken Bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De soortbescherming onder de Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, namelijk:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
- Beschermingsregime andere soorten (nationaal beschermde soorten).

Op soorten uit de beschermingsregimes Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn de verbodsbepalingen uit de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992) van toepassing. Binnen de categorie andere soorten vallen soorten welke op Europees niveau niet beschermd zijn maar door Nederland wel als beschermde soort aangewezen zijn. Iedere provincie heeft zelf de mogelijkheid om een of meerdere van deze planten- en diersoorten vrij te stellen onder bepaalde voorwaarden. Wel geldt voor alle soorten de algemene zorgplicht (Artikel 1.11). Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatieve effecten op planten en dieren maatregelen dient te nemen om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen.

Ontheffingen en vrijstelling

De provincies en de Minister van Economische zaken kunnen ontheffing of vrijstelling afgeven om onder voorwaarden de Wnb te overtreden. Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort. Dit is wel alleen mogelijk wanneer de aanleiding van de ingreep of activiteit valt onder een in de wet genoemd belang.

Tabel 1: Verbodsbepalingen per beschermingsregime Wnb, voor zover van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen of evenementen.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 Wnb)	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2 Wnb)	Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a: Het is verboden in het wild levende soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Art 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Art 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Art 3.1 lid 4 en lid 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	
	Art 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden richt zich op de instandhouding van het oppervlakte bos in Nederland. Artikel 4.2 uit de Wet natuurbescherming verbiedt het zonder melding (gedeeltelijk) vellen van houtopstanden groter dan tien are of van meer dan twintig rijbomen welke gelegen zijn buiten de “bebouwde kom houtopstanden”. Artikel 4.3 lid 1 en 2 stellen dat het naast melding noodzakelijk is dat er herplant plaatsvindt binnen 3 jaar na het vellen van de bomen, en dat vervolgens binnen 3 jaar herplant plaats moet vinden voor niet aangeslagen beplanting. Het bevoegd gezag kan tevens een kapverbod opleggen in het geval van bijzondere beplantingen. Zoals opgenomen in Artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming geldt voor bepaalde soorten en gevallen (houtproductie of andere bedrijfsmatige activiteiten) een vrijstelling voor de bescherming houtopstanden.

Bijlage 3 Zorgvuldig handelen

Onderstaand zijn een aantal algemene richtlijnen voor zorgvuldig handelen bij ingrepen weergegeven zoals opgesteld door Omgevingsdienst Brabant West.

- Voor algemeen voorkomende broedvogels (waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is) dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:

o Voer eventuele snoeiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.

o Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden te worden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

o Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecoloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

- Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van algemene soorten als konijn, egel en diverse muizensoorten worden vergraven. De volgende maatregelen zijn nodig om rekening te houden met deze soorten:

o Indien er verstoring plaatsvindt, dient er een passende vluchtroute beschikbaar te zijn. Dit geldt in het bijzonder voor grondgebonden zoogdieren (zoals muizen en egels), maar ook voor vogels, om verkeersslachtoffers te voorkomen. Werk vanaf één zijde en bij voorkeur van een drukke naar een rustige locatie toe, zoals een open veld of ruigte. Werk ook op een aangepast tempo, zodat dieren kunnen vluchten.

o Kunstmatige verlichting werkt verstorend op zoogdieren en andere fauna. Werk daarom niet tussen zonsondergang en zonsopkomst.

o Voorkom of beperk daarnaast de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom ook het direct schijnen op wateroppervlakken of groenelementen, zoals bosschages en ruigtes (met name voor vleermuizen).

- Gelet op de algemene zorgplicht dienen voorafgaand aan de werkzaamheden alle maatregelen te worden getroffen om nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk te voorkomen, beperken of ongedaan te maken. Dit geldt altijd en voor alle planten- en diersoorten.

o Ook voor mogelijke aanwezigheid van egel en vestiging van de rugstreeppad dient de zorgplicht in acht te worden genomen. Voorkom opslag van materialen waaronder dieren kunnen gaan verblijven. Het ontstaan van poeltjes en plassen op het terrein dient gedurende het zomerhalfjaar (vanaf april) te worden voorkomen. Als deze soorten worden waargenomen, dienen zij zichzelf in veiligheid te kunnen brengen.

- Indien een soort die niet in de quickscan wordt genoemd in het terrein wordt geconstateerd bij aanvang van de werkzaamheden, dient hier passend op te worden gereageerd. Het is hierbij nodig om contact op te nemen met een ter zake kundige en een maatregel toe te passen, zodat de wet niet wordt overtreden.